

Yazılar:

GRAFİK TASARIMCILAR MESLEK KURULUŞU

‘Küçük ve kalabalık birisiydi Yurdaer’

Burak Kuru

Hürriyet Kitap Sanat,
9 Ağustos 2019

Hayatını grafik sanatına adanmış, Türkiye’nin yetiştirdiği en üretken sanatçılardan Yurdaer Altıntaş, 84 yaşında yaşama veda etti. Altıntaş hayattayken planlanıp hazırlanan ‘Yurdaer’i Anlatmak’ kitabı, büyük sanatçının ölümünün ardından okuyucuyla buluştu. Altıntaş’ı, kitabı hazırlayan ve kendisi gibi grafik sanatının önde gelen

isimlerinden olan 40 yıllık arkadaşı Bülent Erkmen anlattı...

‘Yurdaer’i Anlatmak’, Yurdaer Altıntaş’ın grafik sanatının icrası ve öğretimiyle geçen 60 yılını gözler önüne seriyor. Sunuş yazısında Umut Altıntaş’ın söylediği gibi, Yurdaer Altıntaş’ı tanıma kitabıyla karşı karşıyayız.

Tüm çalışmalarını bulabileceğiniz bu kıymetli çalışmada, ayrıca Altıntaş’ın dostlarının ağzından ve kaleminden kendisini okuyacaksınız. Mesela mı? Buyurun rahmetli Onat Kutlar’ın tanımı: “Türk ve dünya grafik çevrelerinin Nasrettin Hoca, Karagöz figürleri, tiyatro afişleri, erotik çalışmaları, melek görüntüleri ve daha birçok yapıtıyla, yakından tanıdığı, hayran olduğu **Yurdaer Altıntaş, Türkiye’nin İhap Hulusi sonrasında grafiği sanat düzeyine çıkaran ilk öncü sanatçılardan biri.**”

Umut Altıntaş tarafından editöryal çalışma ve metinlerin hazırlandığı, tasarımını Kerem Yaman’ın yaptığı kitapta, Yurdaer Altıntaş’ın kendi ağzından hayat hikâyesi ve mesleğine, grafik



sanatına, eğitim kültürümüze bakışını da okuyacaksınız.

Üretimi kadar eğitimiyle de sanatımızda iz bırakan Altıntaş, ‘Hocalık nedir?’ sorusuna şu cevabı veriyor: “Hocalık, yüreğe ateş koymaktır. Bu bir alışverişin sonucu olabilecek bir şey. Kolay değil. Her şeyden önce bu mesleklerin öğretililebileceğine çok fazla inanmıyorum. Temelde bir iki şey öğrettin, sonra? Tüm dünyada konservatuvardan mezun bir yığın piyano öğrencisi var. Ama baktığınız zaman üç tane isim sayılıyor. Bunlar en iyi Chopin yorumcusudur diyorlar. Peki nerede ötekiler? Neden o üçü en iyi olabiliyor? Diğerleri de aynı eğitimi aldı. Notalar aynı. İşte burada başka bir şey var. Hele ki sanatla ilişkili veya kişilikle ilişkili birtakım şeyler öğretililebileceğine çok fazla inanmıyorum. Hoca

olarak kişiyi motive edebiliyor, ilgiyi uyandırabiliyorsan, öğrenci alır götürür. Kendisini tanıması, kendisiyle hesaplaşması lazım. Ne istiyor? Bir hedefi var mı? Kaç kişi işine saygıyla yaklaşıyor?..”

Görüyorsunuz, **Altıntaş’ın eserlerini başucunuzda tutabileceğiniz kıymetli çalışma, büyük sanatçının kulaklara küpe yapılacak öğütlerini de sunuyor.** Bu dersi kaçırmamak gerekiyor.

Söz sırası, Yurdaer Altıntaş gibi grafik sanatının hem eğitim hem de üretimde en önde gelen isimlerinden, aynı zamanda 40 yıllık arkadaşı Bülent Erkmen’de...

“Süleyman Nazif Sokak’ta yeni bir yer tutup serbest çalışmayı sürdürüyorum. Ardından aynı sokakta başka bir yere geçiyorum ve Bülent Erkmen ile ilk kez orada tanışıyorum...” Yurdaer Altıntaş’ın



İşte Yurdaer buydu!*

Bir hafta önce hastaneye, onu görmeye gittiğimde elimi tuttu ve bir şey söyledi, sesi çıkmadığı için uzun süre anlamadım, çevredekilerin yardımıyla sonunda anladım ki “İşin gücün yok mu senin?” diyordu.

Evet, işte Yurdaer buydu!

Bütün hınzırlığıyla, coşkusuyla, tutkusuyla, doğru bildiğini doğrudan söylemesiyle, kızgınlıklarıyla ve inadıyla!

Hayata bu inatla tutundu, inadına afiş yaptı, yaptıklarını inadına sergiledi, inadına öğrenci yetiştirdi, öğrencileriyle birlikte inadına yaş gününü kutladı, hatta onlarla daha fazla beraber olmak

için bir yılda birkaç yaş günü kutladı!

Konuştı, yazdı, güldü, rakı sohbetlerinin aranılanı oldu, örgütledi, söylendi, kızdı, bağırdı...

Sakin olduğunda neyin var derdim!

Sonra sustu. Önce fısıldadı, sonra tamamen sustu.

Son anına kadar pırl pırl bir zihin açıklığıyla, o zihnin hapsediği bedenle gözümüzün önünde eridi, 24 Temmuz Çarşamba günü 12.28’de de gitti.

Yurdaer’in yakın dostları olan Norgunk Yayınları’nın sahipleri Twitter hesabından bir öneride bulundu: “Yurdaer Altıntaş’ın adı bir rüzgâra verilsin.”

Evet, bir rüzgâra Yurdaer’in adını vermek, yüzümüzü o rüzgâra çevirmek!

* Bülent Erkmen’in, Yurdaer Altıntaş’ın cenaze töreninde yaptığı konuşma.



bahsettiği tarih 1960’ların sonu 70’lerin başı. Tanışmayı sizden dinleyebilir miyim?

Küçük, kalabalık bir odanın ortasında küçük ve ‘kalabalık’ birisi olarak hatırlıyorum Yurdaer’i. Gerisi çok ‘flu’. Ama sonrasında, üniversiteden Önder Küçükerman’ın ikimizi UESYO’nun (Uygulamalı Endüstri Sanatları Yüksek Okulu) öğretim kadrosuna davet etmesiyle bu tanışma, 40 yıllık çok yakın bir dostluğa dönüştü!

Yurdaer Altuntaş, işlerine ‘Yurdaerce’ dediğini anlatıp, “‘Senin işini gördüğüm zaman imzan olmasa bile bu Yurdaer’indir

diyorum ve doğru çıkıyor’ diyorlar” ifadesini kullanıyor. ‘Yurdaerce’yi bize en iyi siz anlatırsınız diye düşünüyorum. Sırrı neydi?

Evet, işlerinin tümünün oluşturduğu bir ‘dil’ vardı. ‘İş’i ele alış biçimi, resimleme anlayışı, işlerinin ‘el yapımı’ olması, zaman içinde kendini sürekli dönüştürmesine rağmen karakter oluşturuca unsurların sürekliliği ona özgü bir ‘dil’ yarattı. Afiş için yapılmış bir illüstrasyonu matbaaya verip “Uygun bir yere yazıyı koyun” denilen bir dönemden gelip tamamen tipografik bir çözüme dönüşen süreç içinde oluşan bir dildi bu!

Kitapta Emre Senan’dan şu alıntı yapılıyor: “Benim için profesyonel tasarım anlayışının eğitim kurumlarına girmesi, Yurdaer Altuntaş ve birkaç cesur arkadaşının (Bülent Erkmen gibi) profesyonel iş yaşamından eğitim kurumlarına katılmalarıyla başlamıştır.” Altuntaş’ın aktardığı akademik hayat, mücadele dolu yıllarınızı anlatıyor. Bu dönemden geriye kalanlardan, ettiğiniz tohumların verdiği karşılıktan memnun musunuz?

Bu tohumlardan oluşan ormanı seyretmenin, içinde yaşamının memnuniyetiyle yetinmedi hiç Yurdaer. Bu tohumlar kendi tohumlarını ekti, ekiyor hatta! Ayrıca bu tohumların karşılıklarını Yurdaer’in geleneksel yaş günlerindeki kalabalıklarda da görmek mümkündü.

Yurdaer Altuntaş’ın bıraktığı boşluğu hem sanat açısından hem de dostluğunuz açısından anlatabilir misiniz?

Çevresine kattığı neşesi, kahrkahası, kızgınlığı, söylenmesi, karşısındakileri azarlaması, daha iyiyi aramadaki inadı, ‘Hangisi’ diye önüme koyduğu afiş eskizleri, desenlerinin tadı, içki sofrasından kalkmak bilmeyen hali, onu canlı tutan flörtözlüğü ve diğer her şeyi artık hayatımın eksilen yanı! ●



Tasarıma karşı?

Jarrett Fuller
designobserver.com
Çeviri: Ardan Ergüven

Sosyolog Richard Florida, 2002’de “Yaratıcı Sınıfın Yükselişi” adlı kitapta Amerikan ekonomisini dönüştürecek yeni bir sosyoekonomik sınıfın ortaya çıktığını ileri sürdü. Adını verdiği “yaratıcı sınıf”, plazalar, takım elbiseler ve ast-üst ilişkileri yerine kafeleri, rahat giysileri ve özerkliği tercih edenlerden oluşuyordu. Bu kişiler ofislere veya daracık odalara tıkmak yerine artık daha büyük ve rahat bir ortamda çalışıyordu. Yaratıcı sınıf, serbest çalışanlar ve girişimcilerle beraber aynı zamanda geleneksel mesleklerde çalışan ve süregelen problemlere yeni çözümler bulmak için “yaratıcı problem çözme” tekniğini kullananlarla doluydu. Mesaj açıktı: Şimdi hepimiz “yaratıcı”yız.

Siyasi coğrafyacı Oli Mould, “Yaratıcılığa Karşı” adlı yeni kitabında yaratıcılığın bu iyimser tavrını sorguluyor. Kültürümüzün yaratıcılığa olan tutkusunu Marksist bir okumayla – ve Richard Florida’nın yaratıcı sınıfla ilgili teziyle – ele alan Mold, bugün “yaratıcı” dediğimiz şeyin artık yaratıcı olmadığını, aksine sermaye, emek ve tüketime hizmet eden statükoyu sonsuza dek güçlendirdiğini savunuyor. “Bugün, evsizliğe neden olan sistem – ve bununla ilgili diğer adaletsizlikler: güvencesizlik, ırkçılık ve faşizmin yükselişi, çığrından çıkan eşitsizlik, küresel salgınlar ve diğerleri – ilerlememiz için bize ‘yaratıcı’ olmamız gerektiğini söyleyen sistemle aynı.” Mold, girişte şöyle yazıyor: “Bunun nedeni, neoliberalizm tarafından turboşarj edilen yirmibirinci yüzyıl kapitalizminin, yaratıcılığı kendini büyütmek için yeniden tanımlamasıdır. Günümüz toplumunda yaratıcı olmanın bir tek anlamı var: Statüko üretmeye devam etmek. Kapitalizmin sürekli büyümesi, hâkim yaşam düzeni haline geldi.”

Art arda genişleyen altı bölümde, Mold, yaratıcılığın dünyayı değiştiren gücünün mitlerini sorgulayarak insanların, işin, politikanın, teknolojinin ve kentin dönüşümünü ele alıyor: “Yalanlara inanmayın” diyor. Florida’nın özgürleştirici olduğunu söylediği yaratıcılık, beraberinde performans verimliliğini (açık ofis planlarını), şehirlerimizin “sanatla

“Tasarım düşüncesi” birçok yönden Florida’nın yaratıcılık vizyonunun tasarım merkezli bir paketidir. 2008’de Harvard Business Review’de CEO Tim Brown’ın kaleme aldığı ve IDEO’nun popülerleştirdiği makalede, Brown tasarım düşüncesini işletmelerin ürünlerini, hizmetlerini ve stratejilerini dönüştürmeleri için yeni bir yöntem olarak konumlandırdı.

arındırılmasını” (soylulaştırmayı), algoritmik önerileri (yapay zekâyı) ve realite şov politikasını da getirdi (kim olduğunu biliyorsunuz).²

Belki de hiçbir endüstri yaratıcılığının yükselişinden tasarım kadar fayda sağlamamıştır. Bu yüzden “Yaratıcılığa Karşı”yı tasarımın bu yönünü ele alan bir kitap olarak okuyabiliriz: Şimdi tasarımcı giysileri satın alabildiğimiz, tasarımla yönetilen şirketlerin, tedarik zincirlerini tasarlayan işletmelerin, politikalar tasarlayan siyasetçilerin ve sosyal medyada kendi markalarımızı tasarlayabildiğimiz bir dünyada yaşıyoruz. “Tasarım” Mark Wigley ve Beatriz Colomina’nın 2016’da “Biz İnsan mıyız?” kitabında yazdığı gibi “viral” oldu.

On yıl önce bir grafik tasarım öğrencisiyken duyduğum iki mesajı hatırlıyorum: Tasarım bir sosyal fayda gücüne sahip olabilir ve tasarımcıların “masada olması” gerekir. O zamanlar bu ikisi birbirinden ayrılmaz görünüyordu. Eğer tasarımcılar yönetici pozisyonuna daha yakın olursa, yeteneklerimizle dünyayı daha iyi bir yer yapabiliriz. Artık masada tasarımcıların da yeri var. Bunun için Chief Design Officer (Baş Tasarım Yöneticisi) unvanı kullanılıyor. Peki yeni elde ettiğimiz bu güç ile ne yaptık? Daha fazla afiş? Daha fazla marka? Daha fazla tasarım düşüncesi?

“Tasarım düşüncesi” birçok yönden Florida’nın yaratıcılık vizyonunun tasarım merkezli bir paketidir. 2008’de Harvard Business Review’de CEO Tim Brown’ın kaleme aldığı ve IDEO’nun popülerleştirdiği makalede, Brown tasarım düşüncesini işletmelerin ürünlerini, hizmetlerini ve stratejilerini dönüştürmeleri için yeni

bir yöntem olarak konumlandırdı. Tasarımcılar şimdi tasarım sürecinin sonundan – dekorasyondan – geriye doğru giderek müşteri deneyiminin her alanını şekillendirebiliyor. İşinizi bir problem çözücü olarak gördüğünüzde, Afrika'daki açlık sorunundan ölüme kadar birdenbire bütün sorunları çözebileceğinizi sanıyorsunuz. Siz de bir tasarım düşünürü olabilirsiniz: Kartları almanız yeterli!³

Ancak, Mold'un yaratıcılık görüşünde belirttiği gibi neredeyse tüm tasarım biçimleri – ve tasarım düşüncesi – kapitalizme hizmet eder ve yine statükoyu korumak için kullanılır. Tasarım düşüncesi gülcün bir şekilde uydurma bir yaratıcılığa dönüşür; ezberlenmiş bir süreçle büyülenen yöneticiler kendilerini daha yaratıcı hisseder. Geçen yıl yayımlanan – ayrıca Harvard Business Review'de yer alan – bir makalede Natasha Iskander, “tasarım düşüncesinin” sınırlarına dikkat çekiyor:

Tasarım düşüncesi, özünde, statükoyu korumak ve savunmak için kullanılan bir stratejidir – ve bilinen bir stratejidir. Tasarım düşüncesi, tasarımcılara hizmet verdikleri insanlardan daha fazla üstünlük sağlar ve tasarım sürecine katılımı sınırlar. Bunu yaparken, gerçekten yenilikçi olan fikirlerin etki alanını sınırlar ve geleceği belirsiz zorlukları – iklim değişikliği gibi – çözmeyi zorlaştırır; bu da her zaman yaptığımız gibi işleri mahvetmek için ideal bir reçetedir.

Sorun sadece tasarım düşüncesi değil. Tasarım, daha geniş anlamda, kullanımı moda olan – “inovasyon”, “hikâye anlatımı” ve “otantiklik” gibi – kelimelere indirgenmiştir. Bu düşünce biçimi gösteri yürüyüşlerinin ticarileşmesini, evsizler için kaligrafik pankartlar yapılmasını ve marka kılavuzlarının fetiş nesnesine dönüşmesini beraberinde getirdi. Tasarımın, doğası gereği iyi bir şey olduğunu varsayamayız. Tasarım insanları bir araya getirebilir, ayrıca izole de edebilir. Marka mesajlarını iletebilir ama sahte haberler de yayabilir. Sürdürülebilirliği yüceltirken tüketimi de artırabilir.

Karamsarlığına rağmen Mold, ileri doğru bir yol görüyor; kapitalist sistemi devirebilecek ve onun dışında yaşanabilecek bir yol. Yaratıcılık sosyal değişim için özgürlükçü bir kuvvet olarak düşünülebilir, ve düşünülmesi diye yazıyor. Bu da bir tasarım hedefi olmalı. Jessica Helfand, 2015 yılında yazdığı “Arzunun İcadı” başlıklı kitabında, “Tasarım – tüketici kültürüne hareket katan ama dikkat etmeyen – ateşli, havalı, ucuz, yeni, nadir, cesur, seksi diye önemli değildir. Tasarım ne olduğu için değil, neden olduğu için; kazandırdığı için değil, duyarlı olduğu için önemlidir. Tasarım önemlidir, çünkü insanlar önemlidir.” Ortak tasarım hareketlerinin yükselişi ileriye giden bir yoldur, açık kaynak toplulukları ve tasarımın bağımsızlaşması konusundaki tartışmalar da öyle.

Tasarımı Bağımsızlaştırmak hareketinin kurucularından Danah Abdulla “Bağımsızlık alışılmış olanı yıkmakla ilgilidir. Bugün tasarım statükoya dokunmuyor, yerleşik düzeni bozmuyor. Bağımsızlık, içinde yaşadığımız mevcut sistemin ötesini yeniden hayal etmektir.”

“Yaratıcılık” Mould'a göre “imkânsız bulmaya çalışmak, ona yer açmak ve yapmaktır”. Tasarım da yapısı gereği geleceğe dönük bir meslektir. Tasarım geleceği daha adil, daha kapsayıcı, daha insancıl bir yer olarak hayal edebilir. Ancak, bunun için tasarım sömürgeci düzenden demokratik düzene geçmeli. Bize tasarımcıların her problemi tasarım düşüncesi ile tepeden turnağa çözebileceğini söyleyen tasarımcı-kurtarıcı endüstriyel yapıdan uzaklaşmalıyız. Herhangi bir şey yapmadan empati kuruyormuş gibi görünmekten uzaklaşmalıyız. Tasarım için tasarım yapmaktan, ödül odaklı işlerden ve sığ dekorasyonlardan uzaklaşmalıyız.

1979'da, tasarım düşüncesi iş dünyası tarafından aşırılandırılmadan önce, mühendis tasarımcı ve eğitimci Bruce Archer, “Tasarım Çalışmaları” dergisinin ilk sayısında yayımlanan, “Bir disiplin olarak tasarım” başlıklı makalesinde tasarım düşüncesini, fen bilimleri ve sosyal bilimler ile birlikte genel eğitimin temel bileşeni olarak konumlandırmıştı. Buradaki tasarım, sorunları çözenize yardımcı olacak bir kart destesi veya bazı şablonlar ve stil rehberleri değil, maddi kültürümüzü anlamının ve onu ilerletmenin yeni yollarını bulmanın bir yoluydu. Archer'in temel bilim olarak gördüğü tasarım, kapitalizmin değil, özgürlüğün bir aracı olabilir. Sadece tasarımcılar için değil herkes için bir araç. Bu yüzden yeni bir yol bulmamız gerekiyor. ●

- 1 Florida R., “The Rise of The Creative Class”, Basic Books, New York, 2012.
- 2 Çevirenin notu: Mold burada daha önce Donald Trump'ın başrolde olduğu “The Apprentice / Çıracık” başlıklı yarışma programını hatırlatıyor.
- 3 Çevirenin notu: IDEO Metod Kartları tasarıma ilham vermek ve insanların tasarım sürecinde görev almaları için kullanılır. 51 kartın her biri bir yöntemi açıklar, nasıl ve ne zaman kullanılacaklarına dair kısa bir hikâye içerir. <https://www.ideo.com/post/method-cards>

Sonraki milyar kullanıcı için tasarım

Mustafa Kurtuldu

www.creativereview.com

Çeviri: Ayşe Dağıstanlı

Mustafa Kurtuldu'nun farklı grupları karşılaştırdığı yazı dizisinin Geliştiricilere karşı Tasarımcılar adlı bu bölümü, iki grup arasında daha iyi bir anlayış getirmeye yönelik. İki haftada bir yayımlanan her bölüm farklı bir konuyu ele alıyor ve etkin işbirliğine karşı, çok fazla test yapmanın ve veriye odaklanmanın yaratıcı süreci mahvederek etkisiz bırakıp bırakmadığını inceliyor.

Bariş çubuğuyla bağlama uygun tasarım yapmak

Yaratıcı taifesini kuşatan mistisizmi ortadan kaldırmak üzere tasarım sürecinin ayrıntılarına giren yöntemler listesi.

Her imparatorluğun temel taşı, imparatorluğun temsil ettiği temeli ortaya koyan bir anıttır. Roma İmparatorluğu'nda Colosseum, Yunanlılar için Akropol, Mısırlıların Piramitleri bunların arasında sayılır. Gerçek bir imparatorluk olmak için, başkentinizi ziyaret edenlerin ilgisini çekecek bir yapıya ihtiyacınız vardır.

1550'de Osmanlı İmparatorluğu'nun Sultanı Kanuni Sultan Süleyman, eski imparatorluklarla yarışabilen bir yapıt bırakmak istedi. Kendisini “İkinci bir Süleyman” olarak görüyordu ve adını, kendisini ve imparatorluğunu temsil eden bir yapı ile tarih kitaplarına damgalamak istedi. Baş mimarı Mimar Sinan'a kendi adından yola çıkarak Süleymaniye adını vereceği yeni bir kompleks tasarlamasını emretti.

Mimar, binanın yapımı sırasında ustaların kubbeyi uyumlayabilmeleri için sürekli olarak akustığı test ediyordu. Sesi kontrol etmek için kullandığı yöntemde, borusuna üflediğinde hava kabarcıklarının çıkardığı sesin nasıl yankılandığını görmek için bir nargile kullanıyordu





1905'te İstanbul'da bir kahvehane.

ve bunu kubbenin tam altında oturarak yapıyordu. Mimarın kutsal mekânda barış çubuğu tüttürdüğü dedikoduları elbette Sultan'ın kulağına ulaştı. Haberi duyan Sultan, mimarının neden dini bir mekânda nargile tüttürdüğünü anlamak için camiye gitti. Durumu yakından inceledikten ve mimarın açıklamalarını dinledikten sonra, duman değil sadece hava kabarcıklarının söz konusu olduğunu anladı.

Sinan, inşaat sırasında akustik dışında bir başka zorlukla daha karşı karşıya kalmıştı. Geceleri, bina çok miktarda duman üreten büyük kandillerle aydınlatılacaktı. Bunu çözmek için dumanı toplamak üzere,

kubbe etrafına konulan birkaç delik yardımıyla bir hava akışı sistemi tasarladı.

Her bir deliğe, *İs Odası* olarak bilinen bir odacığa giden bir tüp bağlandı. Bu tüplerin her birinin sonunda, dumandan çıkan kurumu toplayacak koni şeklinde bir kâğıt bulunuyordu. Daha sonra lamba isi ya da karbon karası diye bilinen bu kurum, çeşitli kimyasallarla karıştırılarak mürekkep oluşturmada kullanılıyordu. Yani bu işlevsel sistem sadece temiz bir hava ortamı oluşturmak değil aynı zamanda mürekkep üretmek için de tasarlanmıştı. Fakat mekânın ziyaretçileri için, kubbedeki bu küçük delikler sadece kubbenin

dekorasyonunun küçük bir parçası gibi görünüyordu. Şartlar göz önünde tutularak yapılan bu güzel tasarım, çok amaçlı çözümler üretmeye yarıyordu.

Koşulları göz önüne alarak tasarım yapmak önemlidir. Çalıştığımız ortamı anlamak için onun içinde yaşamak, nefes almak zorundayız. Tasarımlarımızı test ettiğimizde, genellikle süper hızlı bağlantılara sahip masaları-mızda ve apaydınlık odalarda oturuyoruz.

Ancak gelişmiş araçlar kullanarak, yavaş “sahte” ağırla oluştursak bile, bunlar gerçek tecrübeyi yaşamaya yetmiyor. Güneş ışığında veya telefonlarımızın bağlantısı çok yavaş olduğunda tasarımlarımızın nasıl çalıştığını görmek için dışarıya çıkmamız ve yarattıklarımızla gerçek ortamlarda karşılaşmamız gerekiyor. Bunun bizim Batı'da karşılaştığımız zorluklardan biri olduğunu ve bazen dünyanın diğer bölgelerindeki kullanıcı koşullarını unuttuğumuzu hissediyorum.

Buna karşılık, dünyadaki en hızlı web sitelerinin bazılarını Hindistan'daki tasarımcılar yaratıyor. Bunun nedeni, doğru bağlamda tasarım yapmalarındır. Düzensiz ve kesintili İnternet bağlantılarının olduğu sıradan ortamlar için tasarlıyorlar. Zorlu İnternet bağlantısı olan bölgelerdeki kullanıcılar için ideal siteler ve uygulamalar geliştirmede öncü oldular. Fakat bence bu sadece o tür yerlerde yaşanan bir sorun değil. Londra ya da San Francisco'da bulunduğum zamanlar pek çok kez “ölü bölgelere” denk geldim. Bu da bana, tasarım yaparken sadece gelişmekte olan piyasaların değil, seyahat hali ya da zayıf bağlantılar gibi birden fazla koşulun göz önüne alınması gereği hususunu göstermiştir. Teknolojinin nasıl kullanıldığını “test etmemiz” yerine, insanların onu nasıl kullandıklarını anlamamız asıl önemli olanı görmemizi sağlar. Daha sonra, çalışmalarımızın üstüne güzellik katmanları ekleyebiliriz.

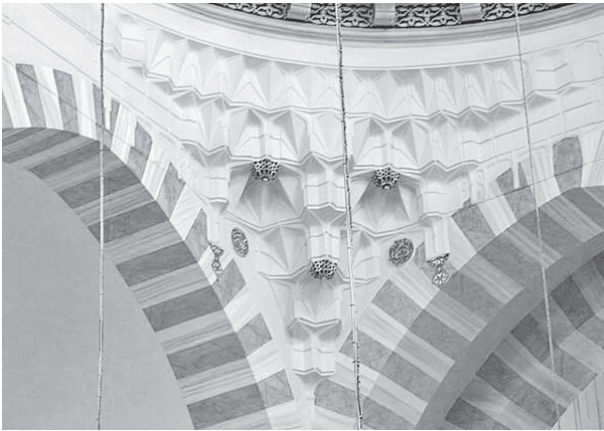
Mimar Sinan'la ilgili bana en çok ilham veren şeyse, 1500'lerde bile bugün bizimkinden çok farklı olmayan bir biçimde test etme ve tasarım sürecini kullanabilmesi. Tasarımcılar olarak, bizim

büyülü şeyleri sanki hiç yoktan tasarladığımızı düşünmek yanlış bir fikirdir. Aslında, sessiz bir yerde (masalarımızdan uzakta!) oturmamız ve yarattığımız şeylerin etkilerini işitmek için hava kabarcıkları üflememiz gerekebilir. ●

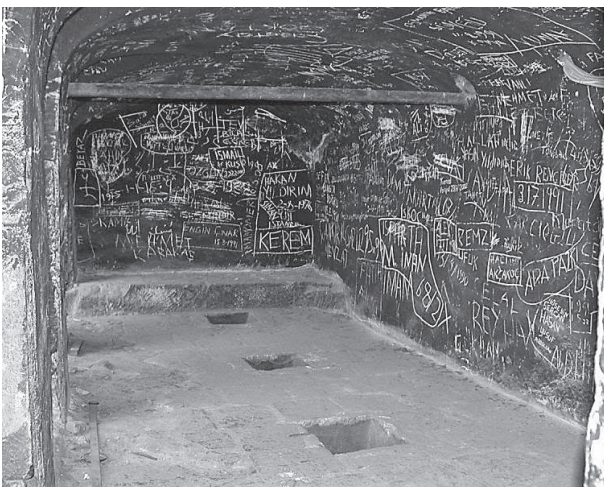
Mustafa Kurtuldu, 2001 yılından beri dijital tasarım alanında çalışan bir Google Tasarım Avukatıdır. Yayıncılık, hayır kuruluşları, eğitim gibi değişik sektörlerde ve News International, Middlesex Üniversitesi, The Metro Newspaper, BBC/Arts Council of England & Macmillan Yayıncılık gibi kurumlarda çalışmıştır.

Geliştiriciler ile tasarımcılar arasında çok fazla sürtüşmenin olduğunu ve bunun çoğunlukla karşılıklı anlayış eksikliğinden kaynaklandığını düşünerek, konuyu incelemek üzere çok sayıda şirket içi tartışmaya katılmış ve sonucunda YouTube'da ve dijital medyada yayınlanmak üzere tasarımcılar ve geliştiriciler arasındaki anlayışı geliştirmeye yönelik bir seri podcast başlatmıştır.

Kubbe çevresindeki delikler. Görsel: José Luiz Bernardes Ribeiro



Mimar Sinan'ın *İs Odası*. Görsel: Nermin Taylan



YAZILAR

Grafik Tasarımcılar Meslek Kuruluşu
Derneği adına sahibi

Onur Gökalt
Tasarım

Bülent Erkmen
Sorumlu Yayın Yönetmeni ve
Tasarım Devamlılığı

Osman Tülü
Katkıda Bulunan: Ardan Ergüven
Grafik Uygulama: Tipograf
Baskı: A4 Ofset

Ayda bir yayımlanır, para ile satılmaz.
Tüm hakları saklıdır.

**Grafik Tasarımcılar
Meslek Kuruluşu Derneği**
Ortaklar Caddesi Bahçeler Sokağı 17/4
Mecidiyeköy 34394 İstanbul
Tel: (0212) 267 27 58
Faks: (0212) 267 27 59
info@gmk.org.tr www.gmk.org.tr